

Της
ΚΡΙΣΤΥΣ ΚΟΥΝΙΝΙΩΤΗ
Φωτ.:
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ

«Ανάγνωση και συγγραφή, Λερναία Ύδρα η καθεμιά της»

Ο Ισίδωρος Ζουργός βρέθηκε, χθες, στην Πάτρα και στη «Γωνιά του Βιβλίου» για την παρουσίαση του νέου του βιβλίου «Παλιές και νέες χώρες» (εκδ. Πατάκη). Μια εξαιρετική τοιχογραφία των δύο προηγούμενων αιώνων, όπου ζει και αναπνέει ένα γοητευτικό ζευγάρι πρώων, αντιπροσωπευτικό της λεπτοδουλειάς που έχει κάνει ο δημιουργός τους. Ο βραβευμένος συγγραφέας μιλάει στην «Π».

- Στο νέο σας βιβλίο αφηγείστε μια ιδιαίτερη ερωτική ιστορία, επισκεπτόμενος, ξανά, το παρελθόν. Τι σας γοητεύει σε αυτό;

Οι κόσμοι από το παρελθόν έχουν πάντα να σου πουν ενδιαφέρουσες ιστορίες. Τα κτίσματα, τα ρούχα, η τροφή, οι αντιλήψεις τους, όλα είναι πεδία σκέψης για το πώς ζούσαν τότε οι άνθρωποι και πώς νοσηματοδοτούσαν την ύπαρξή τους.

- Απαιτητική η επιστροφή στον χρόνο. Από την άποψη της έρευνας, εννοώ. Τι χαιρέστε και τι, ίσως, σας ταλαιπωρεί κατά τη διάρκειά της;

Η συγγραφική καταβύθιση στον ιστορικό χρόνο είναι όπως το αναφέρατε, κόπος και ευχαρίστηση. Η ανασύσταση ενός ιστορικού σκηνικού απαιτεί συλλογή πληροφοριών τις οποίες ο συγγραφέας τοποθετεί στο μωσαϊκό του μυθιστορήματος. Επιπρόσθετα πάνω σε αυτό θα υφάνει και τη δική του ιστορία.

- Ποια ιδέα αποτέλεσε την αρχή για το ξετύλιγμα της ιστορίας σας, που ανά κεφάλαιο, μας μεταφέρει πότε στον 19ο και πότε στον 20ό αιώνα, με σταθμούς Θεσσαλονίκη, Αθήνα και Ερμούπολη;

Ηθελα να γράψω για έναν αθώο άνδρα, ονειροπόλο και ευαίσθητο, έναν λογοτεχνικό ήρωα στη σκιά του πρίγκιπα Μίσκιν, του πρωταγωνιστή στον *Ηλίθιο* του Ντοστογιέφκι. Ένας τρόπος να τον

«Η συγκατοίκηση Βερν και Ντοστογιέφκι σε ένα μυθιστόρημα, καθώς ήταν τόσο διαφορετικοί άνθρωποι και συγγραφείς, είναι ένα από τα πιο δύσκολα στοιχήματα»

απεικονίσω θα ήταν να επινοήσω ταυτόχρονα και μια ερωτική του σχέση. Επέλεξα να τον τοποθετήσω στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, την ίδια εποχή με τον Μίσκιν. Ήταν έτσι μια ευκαιρία να στήσω και το σκηνικό μιας ολόκληρης εποχής, στον ελληνικό χώρο αυτή τη φορά.

- Οι ήρωές σας σαν το άσπρο με το μαύρο. Ο Μιχαήλ «αγαθόπιστος, ονειροπόλος των φανταστικών ταξιδιών, ανήκουστος νάρκισσος», η Λεύκα δυναμική, θαρραλέα, που «τις δουλειές της τις κανονίζει σε όλες τους τις λεπτομέρειες!». Πώς θα περιγράφατε τη σχέση σας μαζί τους ενόσω τους πλάθατε;

Για τον άνδρα είχα ένα πρόπλασμα, ένα πρώτο υλικό που θα το μορφοποιούσα μέσα από την εξέλιξη της ιστορίας, ενώ για τη γυναίκα θα έπρεπε να τα επινοήσω όλα εξ αρχής. Όσο περνούσαν οι σελίδες, η Λεύκα μου φαινόταν όλο και πιο περίπλοκη και σαγηνευτική. Κατά-

λαβα, γράφοντας, ότι οι πλάτες της θα σήκωναν το μεγαλύτερο βάρος του μυθιστορήματος. Ο Μιχαήλ, από την άλλη, είχε την ανάγκη μιας μεταμόρφωσης, κάτι που συνέβη τελικά.

- Ντοστογιέφκι και Βερν παρόντες, καθένας με τον τρόπο του,

στο βιβλίο σας. Τι σημαίνουν οι δύο συγγραφείς για εσάς;

Αποτελούν και οι δύο αναγνωστικές μου αγάπες. Ο Βερν μού μετάγγισε την έλξη της περιπέτειας και των φανταστικών ταξιδιών. Ο Ντοστογιέφκι με έσυρε στο θαμπό φως των ανθρώπινων παθών και στη αγωνία της επίλυσης των πιο εμπύρετων ερωτημάτων της ύπαρξης και της ανθρώπινης συνθήκης. Η συγκατοίκισή τους σε ένα μυθιστόρημα, καθώς ήταν τόσο διαφορετικοί άνθρωποι και συγγραφείς, είναι ένα από τα πιο δύσκολα στοιχήματα του μυθιστορήματος.

- Περιγράψτε μια εποχή όπου οι γυναίκες -πόσω μάλλον οι δούλες «γυναίκες για κάθε χρήσι»- θεωρούνταν είδος υποδεέστερο. Σήμερα, σε τι σημείο, ουσιαστικά, βρισκόμαστε;

Προφανώς σήμερα η πραγματικότητα είναι διαφορετική σε ό,τι αφορά τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των αδυνάτων. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια πως φτάσαμε στην επικράτηση της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η μεγάλη πληγή εξακολουθεί κυρίως να υπάρχει στις διαφορές ανάμεσα στον δυτικό κόσμο και στις άλλες περιοχές του πλανήτη, όπου ακόμη και σήμερα η ζωή των ανθρώπων εξακολουθεί να έχει μικρή αξία. Επιπλέον, καθώς η πληροφόρηση είναι ευρεία και ταχύτατη, μας είναι δύσκολο να επαναπαυτούμε. Παλαιότερα αδικίες και εγκλήματα έμεναν στο σκοτάδι, σήμερα το να μαθαίνουμε κάθε ώρα και στιγμή για δυστυχίες και βαναυσότητες στοιχειώνει τον ύπνο μας.

- Όταν τελειώνετε ένα βιβλίο, αλήθεια, τι «δώρο» κάνετε στον εαυτό σας;

Συνήθως είναι μια στοίβα βιβλία με διαφορετικό θέμα από αυτό του βιβλίου που μόλις έχω τελειώσει. Πέρα από τη γνωστή αναγνωστική βουλιμία συνήθως κρύβεται μια καινούργια επιθυμία, ένα όνειρο συγγραφής που έχει ήδη ξεφυτρώσει και αρχίζει να έχει αξιώσεις στον μέλλοντα χρόνο. Η ανάγνωση και η συγγραφή είναι Λερναία Ύδρα η κάθε μια από μόνη της. Μόλις διαβάσεις ένα βιβλίο, έρχονται άλλα δύο και ανοίγουν προκλητικά τις σελίδες του. Μόλις γράφοντας κόψεις ένα κεφάλι και το δείξεις στους αναγνώστες νομίζοντας ότι ξεμπέρδεις, αλλά δύο έχουν ήδη φυτρώσει στη θέση του.